

Цар Соломон (961-922. г. пХ)

Предмет: Старозаветна историја

Ненад Божовић

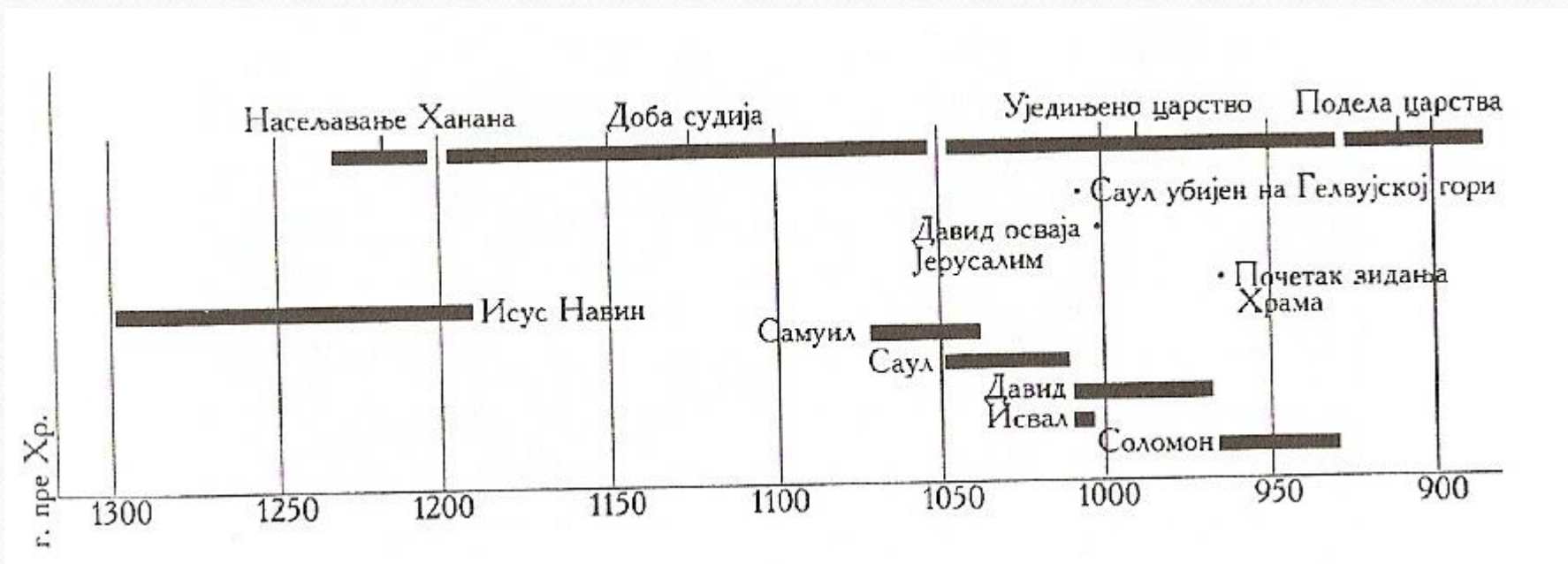
Београд, 13.12.2017.

Литература

- Д. Милин, *Старозаветна историја*, 145-149.
- М. Куган, *Оксфордска историја библијског света*, 283-294.
- Ц. Дрејн, *Увођење у Стари Завет*, 120-129.

Хронологија

- СОЛОМОН 961-922.

Соломонов успон

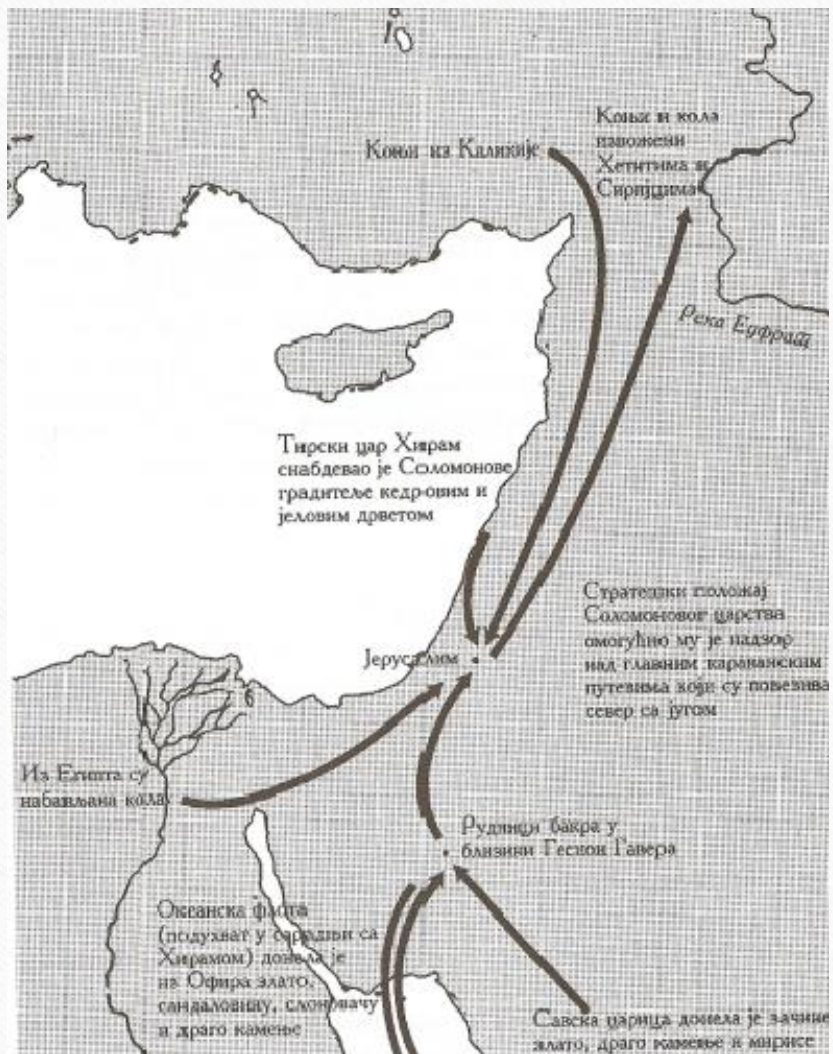
- Давидова старост
- Претендент на престо – Адонија, син Агитин, старији Давидов син – покушај зацарења, подршка војсковође Јоава, првосвештеника Авијатара и представника северних племена
- Соломон, млађи син – подршка Витсавеје, првосвештеника Садока, пророка Натана, заповедника гарде Венаје и јужна племена
- Поново млађи син у фокусу који преузима вођство: нит библијске приповести – (Авељ), Исак, Јаков, Јефрем, Саул најмлађи син Кисов, Давид најмлађи син Јесејев, Соломон млађи Давидов син.
- Давидова подршка Соломону и зацарење Соломоново пре Адонијиног
- Соломоново разрачунавање са противницима по савету оца (Адонија због Ависаге, Јоав због непослушности и протеривање Авијатара)

СОЛОМОНОВА ВЛАДАВИНА – ДИПЛОМАТИЈА И САВЕЗНИШТВА

- Соломон је наследио добро уређену државу, али иде корак даље од Давида – дипломатија, стварање савезништва
- а) са Египтом: женидба са египатском принцезом (највероватније ћерка фараона Псусенеса II) – фараон освојио Гезер и поклонио га Соломону (1Цар 9, 16-17)
- археолошка сведочанства потврђују уништење Гезера у том добу и обнову под Соломоном
- б) са Феникијом: уговор о пријатељству са тирским царем Хирамом
- в) са Арабијом, Сиријом и Киликијом

СОЛОМОНОВА ВЛАДАВИНА - ТРГОВИНА

- Безбедност на трговачким путевима – бројне локалне страже
- стварање флоте - лука у Есион-Геверу у Акабском заливу (1Цар 9, 26-27; 10, 22)
- Флота извози бакар, а доноси злато, сребро, слоновачу, дрво и егзотичне животиње
- Успостављање успешне посредничке трговине: коње из Киликије продаје Египту, а египатске двоколице и кола продаје у Месопотамији (коњушница у Мегидону)
- Успешна трговина доводи до великог богаћења земље: „У Јерусалиму бијаше сребра као камења и кедровијех дрва као дивљих смокава (1Цар 10, 27)“
- Археолози потврђују постојање низа луксузних предмета из тог доба насупрот претходном
- Црвени глачани ћупови – „Соломонов производ“ – карбонска метода Куган, 238.

Трговачки путеви у Соломоново
време – мапа Дрејн, 119.

Соломонова владавина - градитељство

- Изградња и фортификација (утврђивање) градова: Мегидон, Вет-Орон, Асор, Гезер, Тамар и др. (1Цар 9, 15-20) – градови као регионални трговачки и административни центри, урбанизација територија у Раном гвозденом добу; поменути градови на важним стратешким положајима
- Велики јавни радови превазилазе могућности малих, локалних заједница у указују на државне подухвате који користе ратне заробљенике и јавни кулук
- Арх. локалитети Гезер, Мегидон и Асор – прегршт података о архитектури ране монархије
- упадљива једнообразност архитектуре: „казамат зид“ – двострука фортификација, спољни и унутрашњи зид спојени попречним зидовима остављају међу-простор за складиштење
- једнообразност градских капије – портали са капителима-стубовима од тесаног (скупљег) камена са истуреним кулама

Соломонова владавина - реформе

- Административне реформе: подела земље на 12 округа, али не по племенским границама
- Проширење административних задужења у односу на Давида (1Цар 4, 1-6)
- Сваки округ снабдева двор и војску по месец дана у години намирницама (Јудино племе изузето)
- Реформе у војсци: увођење коњице насупротив Давидовим обичајима да се фаворизује пешадија; увећање војног корпуса на 1400 двоколица и 12000 коњаника (1Цар 4, 26; 10, 26)

Границе Соломонове државе

Мапа Д. Милин, *Старозаветна историја*, 145.

Опадање царства и проблеми

- Питање пореза
- Питање луксуза — раскош и богатство које квари
- Племенске поделе
- Идолопоклонство бројних Соломонових жена

Соломонова мудрост

- Соломонова мудрост није била само профана мудрост, он моли Бога да „разликује добро и зло“ (1Цар 3)
- „Соломонско решење“ (1Цар 3)
- Ипак, мудросна литература плод ширег покрета: Соломон оснива круг учењака и писмонзнанаца на двору, записивање мудрости (Приче Соломонове и 1Цар 11, 41)
- Библијска мудросна литература садржи области астрономије, зоологије, ботанике, географије, политике, математике
- Библијско просветитељство: спој божанске мудрости као благодати и људског сакупљања знања
- ауторство над списима Књига проповедникова, Премудрости и Песма над песмама?

„Соломонско
решење“, Рубенс
(1577-1640),
холандски сликар

*Соломон и царица
савска, Ђовано
Демини 19.в*

Цар Соломон, део иконостаса из
православног манастира Кижи,
Русија 18. в

„Премудрост сазда себи кућу и отеса седам стубова“ - Приче Соломонове

